

STADSMUSEUM WOERDEN

JAARVERSLAG 2022

Inhoud

1. Voorwoord	p. 3
2. Tentoonstellingen	p. 4
3. Voorbereiding renovatie	p. 11
4. Collectie	p. 14
5. Projecten en Activiteiten	p. 18
6. Educatie	p. 22
7. Communicatie & marketing	p. 25
8. Partners en Samenwerking	p. 29
9. Bedrijfsvoering	p. 31
10. Feiten en cijfers	p. 35
• Bijlage: Governance Code Cultuur	p. 37

Gebruikte afkortingen

C5	De 5 gesubsidieerde cultuurinstellingen van Woerden: Het Klooster, KUVO, Regio-bibliotheek het Groene Hart, Cultuur Platform Woerden en Stadsmuseum Woerden.
KIOR	Kunst in de Openbare Ruimte
KUVO	Kunst Educatie Scholen Woerden, de basisvoorziening voor kunst- en cultuureducatie voor primair en voortgezet onderwijs in Woerden
SHHV	Stichts-Hollandse Historische Vereniging

Bij de voorpagina:

Kunstenares Lilian Cooper bij haar kunstwerken, gemaakt uit afval uit de gracht voor haar huis, in de tentoonstelling (ON)PEILBAAR WATER. Foto: Marloes Peltenburg Fotografie

1. VOORWOORD

Per 2022 heb ik het voorzittersstokje van Maarten Kentgens overgenomen, die gelukkig wel zijn bijdrage is blijven leveren als lid van het bestuur. We begonnen het jaar helaas wederom met een gesloten museum, in wat gelukkig de laatste lockdown bleek van de coronapandemie. Vanaf 26 januari gingen de deuren open en konden bezoekers weer genieten van onze dubbelexpositie GeKOEsterd, over koeien in de kunst en op de Koeiemart.

In dit jaarverslag komen, naast koeien, de andere hoofdthema's van 2022 voorbij: de viering van 650 jaar stadsrechten in Woerden en (ON)PEILBAAR WATER, waarin het museum met een eigen twist aansloot bij 350 jaar Oude Hollandse Waterlinie en 900 jaar waterbeheer in onze regio. Een jaar vol jubilea dus.

De effecten van de coronapandemie zijn nog voelbaar in het langzame herstel van de bezoekersstromen. We sloten het jaar af met 8920 fysieke bezoekers in het museumgebouw en 1586 bezoekers in het Pop-up museum in de Rijnstraat. Naar schatting de helft hiervan is ook in het museum geweest. Als we de andere helft meetellen, komen we op een totaal aantal van 9713 bezoekers in 2022.

Het hele jaar is gewerkt aan de voorbereidingen van de renovatie en de nieuwe vaste presentatie *Verhaal van Woerden – de expo* op de bovenverdieping. In de zomer hebben we moeten besluiten de uitvoering van dit project op te schuiven naar 2023 (zie hoofdstuk 3).

Op de achtergrond vroegen in 2022 enkele bedrijfsmatige processen extra aandacht, waaronder de overgang naar een goedkeurende accountantsverklaring, inclusief een overstap naar de nieuwe accountant Oudshoorn & Schoe. We hebben deze overgang opgepakt als aanleiding voor een ingrijpende herinrichting van de financiële administratie. Daarnaast was en is vrijwilligersmanagement een belangrijk speerpunt voor de museumstaf. Gelukkig hebben we verreweg de meeste vrijwilligers vast kunnen houden sinds de pandemie. We hechten groot belang aan zo goed mogelijke werkomstandigheden voor deze onmisbare krachten.

Dit zijn twee thema's die horen bij het beleid om de processen in de organisatie verder te professionaliseren. Daarnaast heeft het bestuur opdracht gegeven aan Mirjam Blott van de Culturele Zaak om te spreken met diverse stakeholders van het museum. Zij heeft in december een advies uitgebracht ten behoeve van het nieuwe meerjarenbeleidsplan, dat volgt in de loop van 2023.

Het bestuur van het Stedsmuseum bedankt iedereen die in dit eerste post-coronajaar een bijdrage ten behoeve van het museum heeft geleverd: personeel, vrijwilligers van het museum, coördinator en vrijwilligers van het pop-up museum, de gemeente Woerden, Vrienden van het museum, associés van de Vroedschap, sponsors, fondsen en collega-instellingen, hartelijk dank!

Volkert Batelaan

Voorzitter Stichting Stedsmuseum Woerden

2. TENTOONSTELLINGEN

Meer over de randprogrammering en educatieve activiteiten bij de hieronder genoemde tentoonstellingen is te vinden in de hoofdstukken 5 en 6.

GeKOESTerd, Koe in de Kunst en op de Koeiemart

Pop-up museum Rijnstraat 37: 2 oktober 2021 t/m 27 maart 2022

Kunsttentoonstelling in het Stadsmuseum: 2 oktober 2021 t/m 15 mei 2022

Voor de inhoudelijke informatie over deze dubbel-expositie verwijzen we naar [Jaarverslag 2021](#). Het Pop-up museum aan de Rijnstraat was oorspronkelijk gepland t/m 6 februari 2022. Tijdens de lockdown van december/januari is onderzocht of we dit onderdeel van de dubbelepositie konden verlengen, om hem na de lockdown toch nog aan het publiek te kunnen laten zien. Uiteindelijk is de pop up verlengd tot 27 maart, mede dankzij de bereidheid van de meeste vrijwilligers om langer te blijven, en kon een flink deel van de geplande activiteiten alsnog doorgaan.

Ten behoeve van de vele fondsen die GeKOESTerd mogelijk maakten, maar zeker ook voor onszelf, is extra aandacht besteed aan de evaluatie en verslaglegging over dit complexe en boeiende project. We zijn bijzonder trots op het resultaat en hebben er veel van geleerd, ook dat een dergelijk project veel vraagt van de medewerkers van het museum. De bevindingen zijn vastgelegd in een verslag, inclusief leerpunten, dat gedeeld is met fondsen en partners en openbaar [toegankelijk](#) op onze website.

De ervaringen met het Pop-up museum en de participatieve aanpak hiervan was aanleiding voor de Breda University of Applied Science om museummanager A. van Veldhuizen uit te nodigen om de ervaringen te delen tijdens het *Symposium Radar voor het Stadsgevoel* op 7 februari in Museum Gouda. Het project GeKOESTerd was als casus geselecteerd om de methode toe te lichten die is ontwikkeld om de sociale impact van stadsmusea te bepalen.

650 jaar Woerden - feesttentoonstelling

21 mei – 16 oktober 2022

Opening 20 mei – 49 deelnemers

Aanleiding

De aanleiding voor deze tentoonstelling was het 650 jarig jubileum van de Woerdense stadsrechten. Oorspronkelijk was het idee om de feesttentoonstelling parallel te laten lopen aan de nieuwe te openen vaste tentoonstelling over het Verhaal van Woerden. Omdat de laatste uitgesteld werd, moesten beide expo's losgetrokken worden. Als traktatie voor de inwoners van Woerden was het museum elke woensdag gratis van 15-17 uur toegankelijk.

Concept/wat was er te zien?

De tentoonstelling bestond uit 4 onderdelen:

1. Stadsrecht, film en informatieborden
2. Viering van 1972
3. Voorwerp van Woerden anno 2022, filmpjes over verzamelen
4. Kunst van basisschoolleerlingen met thema Woerden 650 jaar stad

We hebben Buro Fudge (P. van Hall) benaderd voor de vormgeving van deze tentoonstelling, omdat haar stijl goed past bij deze feestelijke en laagdrempelige tentoonstelling.

Er was een participatieve aanpak in het maakproces op alle onderdelen. Deze aanpak was per thema verschillend. Voor de informatie over het stadsrecht van Woerden werd nauw samengewerkt met de SHHV. Het clipachtige filmpje werd gemaakt door Yesterday Film in opdracht van de samenwerkende partijen KUVU, SHHV, Woerden Marketing en het museum.

De zaal waarin het 600-jarige jubileum in 1972 centraal stond, werd ingericht met de kostuums en objecten uit die tijd. Deze werden geleend uit de Woerdense samenleving na een oproep in de reguliere media en op social media om herinneringen en voorwerpen te delen met ons. Dat leverde een stroom aan prachtige verhalen en voorwerpen op over het feest uit 1972.

*Links: beeld uit
filmpje
Rechts: zaal over
viering van 50 jaar
geleden*

Het Voorwerp van Woerden anno 2022 was een uitverkiezing van het meest typisch Woerdense voorwerp van deze tijd: wat zou het museum moeten bewaren voor de toekomst? Wat zegt het meeste over Woerden in onze tijd? De collectie werd geheel samengesteld uit inbreng van de bevolking. Hiervoor werden oproepen gedaan via de reguliere media, op social media en via gerichte uitnodigingen.

De laatste zaal was gevuld met inbreng van kinderen uit de gemeente, in de vorm van kunstwerken waarin zij de betekenis van 650 jaar stad voor henzelf hadden uitgebeeld. Deze vorm van participatie kwam tot stand via educatieprojecten van KUVU.

Verkiezing

Ook tijdens de looptijd van de tentoonstelling was er een participatieve aanpak. Via stemformulieren kozen bezoekers hun favoriete Voorwerp van Woerden anno 2022. Er zijn in totaal 315 stemmen uitgebracht, door meer dan 10% van de bezoekers.

Tot en met 25 september kon er gestemd worden voor Het Voorwerp van Woerden anno 2022.

Daarna boog een vakjury, bestaande uit N. de Kort (voorzitter SHHV), E. ter Horst (lid collectieteam) en de conservator en museummanager zich over de uitkomst. Dit was de top 5:

- 1) Skyline van Woerden in Lego
- 2) Dakpan
- 3) gedeelde 3de plek: oliebol van oma van Leeuwen en erwtensoeppan
- 5) ERU Goudkuipje

Foto uit AD van Marnix Schmidt met jury en winnaar, rechts één van de motivaties op de stemformulieren

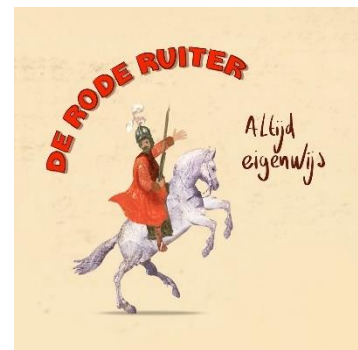

Reflectie

Het stadsjubileum leefde aanzienlijk minder dan in 1972, daar had het museum last van. De algehele belangstelling viel ons tegen. We hebben gemerkt dat actieve bijdragen van Woerdenaren aan het maakproces van een tentoonstelling niet zonder meer leiden tot meer bezoekers. Verder is het lastig om een visueel aantrekkelijke tentoonstelling te maken met voorwerpen die van buiten worden ingebracht. Je hebt te maken met veel verschillende soorten dingen, materialen, maten etc. Het concept 'Voorwerp van Woerden' was voor veel mensen erg abstract. Pas toen er goede voorbeelden waren, ging het leven. Veel mensen wisten er wel van en de uitslag is goed in het lokale nieuws geweest. Achteraf heeft het zeker waarde gehad.

Rode Ruiter en Woerden 650

De Rode Ruiter uit het schilderij *Beleg van Woerden* werd door gemeente gekozen als leidend symbool van het jubileum, zie hiervoor hoofdstuk 8. Om onder de aandacht te brengen dat dit symbool als het ware uit het schilderij is gestapt, gaf het museum de opdracht aan Yesterday Film om ook een korte clip te maken met de rode ruiter. Die is nog altijd online te [zien](#).

(ON)PEILBAAR WATER - 8 hedendaagse kunstenaars over de relatie tussen mens en water in het Groene Hart

21 oktober 2022 t/m 5 maart 2023

Opening: 20 oktober om 17:00

Aanleiding

De aanleiding voor deze tentoonstelling was tweeledig. In 2022 herdachten we het rampjaar 1672. In dat jaar werd de Republiek van alle kanten aangevallen. De bezetting door het Franse leger kwam tot stilstand bij de Oude Hollandse Waterlinie net ten westen van Woerden. Voor Woerden betekende het anderhalf jaar bezetting en schrikbewind van het Franse leger, op een plek die vlakbij het front lag. Voor de boeren ten westen van Woerden

betekende het dat hun land onder water stond. Daarnaast vierden we in 2022 900 jaar waterbeheer in Nederland, inclusief het 700 jarig jubileum van het Groot Waterschap Woerden.

Concept

Het Stadsmuseum Woerden nodigde 8 hedendaagse kunstenaars uit om vorm te geven aan de verhouding tussen mens en water in de regio van Woerden en het Groene Hart. Daarbij ging het om de verwoede pogingen van de mens om water te controleren en te benutten, maar ook over het gevaar en de kracht van water. Tegen de hierboven geschetste historische achtergronden werden bezoekers aan het denken gezet over de rol die water in deze regio speelt en heeft gespeeld.

Op basis van een shortlist werd in juni een inspiratiesessie georganiseerd. De aanwezige kunstenaars die speciaal voor deze expo een kunstwerk wilden maken, werd gevraagd een projectplan in te dienen. De jury bestaande uit T. de Jong (zelfstandige tentoonstellingsmaker), F. Lander (bestuurslid van de stichting Vrienden van het Stadsmuseum Woerden) en de conservator maakte een selectie. Uiteindelijk zijn vanwege de hoge kwaliteit alle projectplannen geselecteerd.

Dit leidde tot een tentoonstelling met werk van kunstenaars met verschillende nationaliteiten en achtergronden. De disciplines varieerden van fotografie, videokunst, schilderkunst en textielkunst tot installaties en driedimensionaal werk. Bij de tentoonstelling werd een kleine catalogus gemaakt. Als beeldmerk voor de tentoonstelling kozen we het krachtige beeld van de ringachtige sculptuur omgeven door water van Rob Sweere.

Wat was er te zien?

- Een tentoonstelling van innovatieve, hedendaagse beeldende kunst, gevarieerd in discipline
- Video van Rob Sweere
- Uitleg van kunstenaars op touchscreens
- Historische achtergronden in tekst en beeld

De opening op 21 oktober: links het waterige welkom door de Woerdense brandweer, op de rechterfoto van links naar rechts: Heemraad K. Sommer-de Vries, A. van Veldhuizen, wethouder J. Vierstra, S. Rompa en M. van der Burgt van Hoofdkwartier 1672 (in 1672-outfit).

Foto's Marloes Peltenburg Fotografie

Elisabeth Schelvis

Titel: *Najade*

Vorm: meerdelige sculptuur, vrij hangend in de ruimte

De najade of waternimf vindt haar oorsprong in de Griekse en Romeinse mythologie. Elisabeth gebruikte haar eigen lichaam als mal op vorm te geven aan zachte, gebleekte moerbeiboomschors. Deze werd later bewerkt met textielverharder.

Elly Nederpeld

Titel: *Bodemdaling*

Vorm: wandtapijt

Elly illustreerde bodemdaling door een wandkleed met een landschap dat bestaat uit 3 delen. De banen zijn versprongen opgehangen waardoor de bodem lager wordt.

Jinxiao Zhou

Titel: *Reflecting with water*

Vorm: lichtkunst/installatie

Jinxiao maakte een video van de Utrechtse grachten die hij projecteerde op de muur. Op de muur plakke hij reflecterende stickers. Door de kleur, vorm, beweging en het geluid van water ontstond een meditatieve en meeslepende ervaring.

Leonie Schneider

Titel: *City Sinkhole* en *Sea Sinkhole*

Vorm: 2 schilderijen, acrylverf op doek

Sinkholes vind je zowel in de stad als in de natuur. In het ene geval vormen ze een gevaar en in het andere een prachtig natuurverschijnsel. Die tegengestelde uitwerking legde Schneider vast in de reacties van de personages.

Lilian Cooper

Titel: *Artefacts*

Vorm: gemengde technieken (aquarellen, collages, 3D werk)

Lilian verzamelde afval uit de grachten van haar woonplaats Delft. Ze schilderde de stukken in de kleur van het water had op dat moment en transformeerde het afval tot juwelen.

Marianne Nannings

Zonder titel

Vorm: schilderijen (nieuw en bestaand)

Marianne vraagt zich af hoe mens en water in balans kunnen komen. Ze bekijkt het vraagstuk letterlijk en figuurlijk vanuit verschillende gezichtspunten door het water van het Groene Hart vanuit verschillende perspectieven te schilderen.

Marinke van Zandwijk

Titel: *Wasrekje*

Vorm: glazen bellen over een constructie van hout en staal

Marinke ziet dat water alomvattend is. Het is noodzakelijk voor ons bestaan, we kunnen niet zonder. Droogte aan de ene kant en overstromingen aan de andere, zijn grote dreigingen op dit moment. Haar wasrekje verbeeldt meervoudige relatie tot water.

Rob Sweere

Titel: *Dreamscape 0287 | 9939 | 0450* Vorm: fotografie en videokunst

Gedurende eeuwen hebben we geleerd water en waterstanden te beheersen. Maar deze vooruitgang heeft zijn prijs, bijvoorbeeld inklinking en bodemdaling. De foto's en video maakte Rob in zijn atelier op een grote watertafel, met klei, water en licht. Zo ontstaat een werkelijk gevoel van ruimte.

Links het werk van Elisabeth Schelvis, rechts van Jinxiao Zhou

Randprogrammering

De randprogrammering bij deze tentoonstelling vond bijna geheel plaats in de periode januari-maart 2023. Gedurende de hele tentoonstellingsperiode werden er gratis instaprondeleidingen georganiseerd op de 1ste en 3de zondag van de maand en de 2de en 4de donderdag van de maand om 14.00 uur.

Financiën

Voor deze expo is bij verschillende fondsen subsidie verkregen. Om de kunstenaars te kunnen betalen volgens de richtlijn kunstenaars honoraria van Beeldende Kunst Nederland (BK NL) is subsidie toegezegd door het Mondriaanfonds. Inkomsten uit andere fondsen vielen tegen, maar de expo is binnen budget gebleven. De inhoudelijke en financiële verslaglegging moet nog opgesteld worden.

Extra presentatie: Munten uit de eigen collectie

23 april 2022

Op verzoek van het Koninklijk Genootschap voor Munt- en Penningkunde hebben collectievrijwilliger C. de Vries en conservator S. Rompa een kleine presentatie gemaakt van onze muntencollectie in de tafelvitrine in de Gestelkamer. Tijdens hun bijeenkomst op zaterdag 23 april hebben de leden van het Genootschap deze collectie in groepjes bezichtigd. Deze inzet van het museum is door hen zeer op prijs gesteld.

Foto: Alex Kussendrager

3. VOORBEREIDING RENOVATIE

Het hele jaar is gewerkt aan de voorbereidingen voor renovatie en herinrichting van de bovenverdieping. Daarbij heeft de nadruk gelegen op de zoektocht naar voldoende financiering. Pas op 1 juni kwam het groene licht van de Provincie Utrecht, die de grootste financiële bijdrage levert. Vanaf dat moment konden we verplichtingen aangaan en bijvoorbeeld afspraken gaan maken met de beoogde aannemer.

Ondertussen waren de prijzen echter sterk gestegen. Daarmee was de drie ton niet meer voldoende en bleek aanvullende fondsenwerving van ruim € 90.000 noodzakelijk. Tel daar de overbezette aannemer en de toegenomen levertijden bij op en de noodzaak werd duidelijk om het hele plan door te schuiven naar 2023. Alle fondsen die bijdragen aan het project hebben hier gelukkig mee ingestemd.

HANDLEIDING COLLECTIEVERWERVING

2022 - Gemaakt door Stadsmuseum Woerden in opdracht van de Provincie Utrecht

Verhaal van Woerden – collectieproject en handleiding over participatief verzamelen

De eerste maanden van 2022 is het collectieproject afgerond dat we sinds oktober 2021 in opdracht van de provincie uitvoerden, onder leiding van T. de Jong van *De 2dames*. Zij is ook de projectleider voor de herinrichting.

Samen met drie ingehuurd historici (W. Banki, M. Jacobs en R. Kemkes) heeft zij gezocht naar objecten voor de nieuwe vaste presentatie *Verhaal van Woerden*, die nog ontbreken in de collectie. Naar aanleiding van deze bottom-up zoektocht naar voorwerpen en verhalen is een handleiding samengesteld voor collega-musea. Die is gepresenteerd tijdens de studiedag van het netwerk streek-

en kasteelmusea van de provincie op 23 mei in de Werkspoorfabriek in Utrecht. Digitaal is de handleiding te [downloaden](#) op onze website en tevens gedeeld met het landelijk contact museumconsulenten, de Reinwardt-academie en enkele andere stakeholders in het museale veld. Een ander onderdeel van de opdracht van de provincie zijn de filmpjes bij de onderzochte thema's, die straks deel uit zullen gaan maken van de tentoonstelling. Stephan Verveen van Funnelvision in Utrecht heeft deze 6 filmpjes geproduceerd.

De handleiding was aanleiding voor de Rijksdienst Cultureel Erfgoed om Stadsmuseum Woerden uit te nodigen om bij te dragen aan de workshop *Duurzaam Co-waarderen – wie betrek je bij museale verzamelprocessen en waarom?*, tijdens het landelijke Museumcongres in Rotterdam op 6 oktober.

Links de presentatie handleiding op 23 mei, Werkspoorfabriek, Utrecht, foto Ricky Fox

Onder de workshop tijdens het Museumcongres o 6 oktober

Verhaal van Woerden – de expo

In de zomer van 2021 maakte PronkStudio een eerste conceptontwerp voor de nieuwe vaste tentoonstelling *Verhaal van Woerden* ten behoeve van de fondsenwerving. Hierin wordt het verhaal verteld aan de hand van tien personen uit de Woerdense geschiedenis.

De schetsontwerpen van PronkStudio

Na de toekenning van de subsidie door de provincie is door het projectteam vanaf juli 2022 verder gewerkt aan uitwerking van deze opzet, in nauw overleg met T. Minten en A. Boord van PronkStudio. Vanwege de nog lopende zoektocht naar aanvullende financiering is met hen afgesproken om het project in fasen op te knippen: ontwerpfase (met 3 delen: schetsontwerp, concept en definitief ontwerp), uitwerkingsfase en uitvoeringsfase inclusief opbouw.

Parallel werden de benodigde aanpassingen aan het gebouw voorbereid met de aannemer, met als doel de verbetering van klimaatcondities en verkleining van schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid. Concreet betekent dit isolatie, kierdichting, compartimentering (aanbrengen deuren) en mechanische ventilatie. Ten behoeve van het ontwerp wordt ook de trap tussen lage en hogere zolder verbreed. Fris Bouwadvies is aangetrokken om de renovatiewerkzaamheden te begeleiden.

Om alles in goede banen te leiden is een projectorganisatie vastgesteld met bijbehorende beslis- en overlegstructuur. In de centrale werkgroep zitten bestuurslid M. Kentgens, projectleider T. de Jong en de museummanager. De vernieuwing van de zolder staat als agendapunt op elke bestuursvergadering en uiteraard ook bij de bestuurlijke overleggen met de gemeente.

In het najaar hebben de historici R. Kemkes en W. Banki nader onderzoek gedaan voor enkele thema's en gespeurd naar goede 'verhaaldragende' objecten daarbij. Een deel van de zoektocht naar goede objecten loopt door in 2023, omdat nog niet alle thema's voldoende vertegenwoordigd zijn in de collectie van het museum. Eind 2022 is A. Manders van Artekino aangetrokken als educator. Zij zal in 2023 een familieroute bij de nieuwe presentatie ontwerpen.

Inhoudelijk is de opzet uit 2021 grotendeels gehandhaafd, waarbij de centrale verhaallijn nader is geconcentreerd rondom het thema 'de Rijn & het belang van water', met als twee subthema's 'Woerden als grensplaats' en 'militaire aanwezigheid'.

In december 2022 is een gesprek gevoerd met vertegenwoordigers van de provincie die zich bezighouden met het uitdragen van de Neder-Germaanse limes als Unesco werelderfgoed. Zij hebben het belang benadrukt van een goede bijdrage door onze nieuwe presentatie aan het Romeinse verhaal in Nederland. Gezien de gekozen verhaallijn is dit geen probleem en alle topstukken zullen blijven.

Eind 2022 is de ontmanteling van de Romeinenexpositie op de zolder voorbereid, inclusief het selectieproces van de objecten die wel of niet terugkeren in de nieuwe presentatie. Daarvoor is een oproep gedaan om 'Romeinse darlings' door te geven onder een aantal groepen: de vrijwilligers van het museum, erfgoedorganisaties in Woerden en Romeinenexperts uit het hele land. Dit leverde een behoorlijke lijst van 'darlings' op, die als kader zijn gebruikt voor de definitieve selectie.

Het echte werk is direct in januari 2023 gestart met de ontruiming van de Romeinenexpositie. Vanaf februari komt de aannemer er in, in maart/april zal het museum gesloten zijn voor publiek om de grotere ingrepen uit te kunnen voeren. In mei kan het museum hopelijk deels weer open terwijl boven wordt verder gewerkt aan het *Verhaal van Woerden – de expo*. Opening is nu voorzien in begin juli 2023.

4. COLLECTIE

Digitalisering collectie

Het Stadsmuseum vindt het belangrijk om zijn collectie te digitaliseren. Vorig jaar heeft B. Bodegom de mogelijkheden hiervoor in opdracht van het museum onderzocht en zij constateerde dat aansluiten bij www.collectienederland.nl de beste optie is. Collectie Nederland wordt gevoed door de collectieregistratie in Adlib en Bodegom concludeerde dat deze op een aantal punten verbetering vereist voordat we toekomen aan het digitaal tonen van de collectie. Om dit aan te pakken heeft het museum S. van Leer ingehuurd. Haar inbreng werd gefinancierd door de Vroedschap.

Van Leer heeft zich gericht op twee zaken: het begeleiden van vrijwilligers zodat de objectregistratie verbeterd wordt. En het opschonen van Adlib zodat fouten uit de registratie gehaald worden en in de toekomst niet meer voorkomen. Aan het eind van het adviestraject heeft Van Leer een definitieve werkinstructie opgesteld en ter beschikking gesteld aan het team.

Collectie- en depotbeheer

Ondertussen ging het eerder gestarte collectieproject in het depot gewoon door: de objectregistratie wordt aangevuld/aangepast, objecten indien nodig gefotografeerd, het depot wordt opgeruimd en de objecten opnieuw verpakt. In de zomer van 2022 werd het deelproject 'werk op papier' afgerond. Dit is door het collectieteam en de conservator gevierd met een borrel bij Plein 7. Na de zomervakantie is een deel van team aan de slag gegaan met de kunstwerken in het gemeentehuis: ook hier wordt geïnventariseerd, de collectieregistratie aangepast en gefotografeerd.

In het najaar kon het team verder met een nieuwe deelcollectie, namelijk textiel. Omdat op dit vlak geen expertise is binnen het museum is hulp ingeroepen van textielrestaurator F. van der Plas. Zij kwam in november kijken in het depot en start begin 2023 met haar training.

Verhuizing deel collectie van Kromwijk naar Annex Cinema

Bij de start van het collectieproject was meer werkruimte in het depot nodig. Daarom is een minder kwetsbaar deel van de collectie tijdelijk op de vliering bij de hoofdhurder van het pand opgeslagen. Dat was nu niet meer mogelijk en na een tijd zoeken konden deze voorwerpen, samen met vitrines, sokkels en andere expositiematerialen, begin augustus verhuisd worden naar een gehuurde ruimte bij Annex Cinema. Deze bleek toch niet goed te bevallen omdat zware vitrines en sokkels een aantal trappen op gesjouwd moesten worden en we niet over een sleutel konden beschikken. Eén van de hosts heeft vervolgens ruimte in een leegstaand bedrijfspand aan huis beschikbaar gesteld. De materialen zijn daar begin oktober naar overgebracht, een officieel huurcontract is begin 2023 opgesteld en ondertekend.

KIOR – kunst in de openbare ruimte

Het KIOR-team, bestaande uit drie vrijwilligers, zorgt voor de monitoring, het onderhoud en de informatievoorziening van de collectie beelden in de openbare ruimte die in bezit en beheer zijn van het Stadsmuseum.

Aan het begin van 2022 werd achterstallig onderhoud geconstateerd bij het beeld aan de Westdam. De Kunstwacht en schilderbedrijf Peppinck hebben offertes uitgebracht voor het opknappen en opnieuw schilderen van het beeld. De totale offerte bedroeg € 13.000,- Na gesprek met de Kunstwacht is besloten het onderhoud uit te stellen, maar wel het ondergrondse deel te controleren.

Deze controle is uitgevoerd en er is geen roest aangetroffen. Uit voorzorg zijn de poten nog behandeld met zinkspray.

De Kunstwacht heeft een voorstel gedaan voor onderhoud van de buitenbeelden en hier is akkoord op gegeven. In 2022 zijn aan de beurt geweest:

- De Jager
- Drie schaatsters
- Herindelingsmonument
- Het bruidspaar
- Kind met uitgestrekte hand
- Leo Gestel
- Pannenbakkerij
- Man en paard
- Moeder en Kind
- Gedenkteken Kamerik Zelfstandig

Oorlogsmonumenten:

- Drukkers in verzet
- Een familiefoto, Joods monument
- Oorlogsmonument 1940-1945
- Opdat wij niet vergeten
- Vrijheid

Op 1 juli namen de coördinator van het KIOR team, M. Damen, en groepslid S. Telgenkamp afscheid van het museum. Vanaf dat moment heeft de conservator samen met het overgebleven groepslid F. van Buren de zorg voor de buitenbeelden overgenomen en is een actie gestart om nieuwe groepsleden en een coördinator te werven. Voor het eind van het jaar hebben twee nieuwe vrijwilligers zich bij het team gevoegd, we zijn nog op zoek naar een coördinator. Voorlopig blijft de conservator aanspreekpunt.

Waterwerken

Het fonteinteam heeft de fontein op 19 juli uitgezet omdat de watertemperatuur boven de 25 graden kwam. Nooit eerder is de fontein om die reden zo lang buiten werking geweest. Op 13 september is de bak weer helemaal schoongemaakt en daarna gevuld. Helaas stuitte het team toen op problemen met de (relatief nieuwe) pomp, die beschadigd bleek te zijn. Het team onderzoekt de beste oplossing hiervoor.

Schenken

We zijn erkentelijk voor de schenkingen die we in 2022 ontvingen:

Tekeningen Leo Gestel

Er werd een tekening aangeboden die Leo Gestel van één van zijn broers maakte. Toen de conservator bij de schenkster in Bergen was, bleek zij meer tekeningen van Gestel te bezitten. Onder de voorwaarde dat de werken professioneel getaxeerd worden, wil ze de werken schenken aan het museum. De taxatie is uitgevoerd door Rob Driessen en Erik Paol en de overeenkomst is om niet

opgemaakt door Louwerense en Jacquet uit Woerden. De overeenkomst wordt in 2023 getekend, daarna worden de werken overgedragen.

Schilderij Adam Pynacker

De tweede schenking van 2022 betreft een legaat dat het museum in december 2022 aangeboden werd. Het is een olieverfschilderij van de zeventiende-eeuwse schilder Adam Pyncker, Italiaans landschap met een herder die zijn kudde naar een voorde drijft, olieverf op paneel, ca. 1650.

Overige schenkingen

Kunstenaar	onbekend
Titel	Het oude stadhuis
Techniek	reliëf in koper
Vervaardiger	onbekend
Objecten	twee KNIL kisten
Materiaal	een houten kist en een metalen kist
Kunstenaar	A.H. van de Woude
Titel	De haven Woerden (1976) Oude Rijn Harmelen (1977), Hoofdweg Zegveld (1978), Dorpscentrum Kamerik (1976)
Techniek	Zeefdruk (waarschijnlijk)
Kunstenaar	G. van Esterik
Titel	De Levensstroom
Techniek	Olieverf op paneel
Kunstenaar	ontworpen door Smit, geëts door Kobell
Titel	Portret van M.D. Costerus burgemeester enz. te Woerden
Techniek	ets
Titel	Notariële akte van Alebertus Costerus uit 1643
Techniek	inkt op papier
Kunstenaar	onbekend
Titel	Voorbeeld voor de randversiering van kaart Groot Waterschap Woerden
Techniek	ets
Kunstenaar	Leo Gestel
Titel	Uitzicht op de Bonaventurakerk
Techniek	aquarel op papier
Objecten	Drie stukken kienhout, afkomstig van een veeneik, vermoedelijk daterend uit ± 1500 voor Chr. Het materiaal is gevonden in de buurt van het gemaal Oud Kamerik.

Aankopen

- H. Spilman, De kommandeury te Harmelen, ets
- H. Spilman, Harmelen, ets
- Onbekend, Kasteel Batenstein te Harmelen, ets
- Cornelis Vreedenburgh, Kasteel van Woerden, olieverf op paneel

Langdurig bruiklenen - retour

Op 3 maart kwamen twee Romeinse objecten uit de eigen vaste collectie -de altaarsteen en het aspergemes- terug uit het Rijksmuseum voor Oudheden (RMO). Ze pronkten daar in de tentoonstelling *Romeinen langs de lijn*.

5. PROJECTEN EN ACTIVITEITEN

Activiteiten rondom GeKOEsterd

Deelnemers konden meedoen aan diverse activiteiten, die ook beschreven staan in de verantwoording over GeKOEsterd (te [downloaden](#) vanaf de museumwebsite).

- **Maart - Op de thee bij...**, elke zondag vertelde een gast in het pop-up museum over zijn bijzondere relatie met de Koeiemart. Sprekers: G. Jansen, J. van Zijtveld, K. Chardon en W. Muller.
- **2 en 3 maart - kinderactiviteit in de Krokusvakantie**, o.l.v. N. Dost, waarbij in totaal 8 kinderen van 7 tot 14 jaar hun eigen rozet, medaille of beker knutselden voor de mooiste koe, hun 'Mooiste van Woerden'.
- **12 maart - start feestjaar Woerden 650 jaar stad**, programma bij pop-up museum. Buiten mini-workshops koeienmelken en handjeklap, binnen gesprekken over koeiemart.
- **16 maart - Lezing kunstenares Marleen Felius**, in de Dam, vol met 35 deelnemers, over 'Kunst- en Koe-geschiedenis'. Ook vastgelegd op [video](#).
- **Speciale rondleidingen en ontvangsten** van bruikleengevers en collega's van het RHC
- **26 oktober - Museumkraam tijdens de Koeiemart** op hoek Havenstraat-Kruisstraat

Links Marleen Felius, rechts de miniworkshops handjeklap en koeienmelken

Pop-up museum Koeiemart on Tour 1 en 2

Dankzij een donatie van de Vroedschap Anno 2018 kon de Koeiemart-tentoonstelling gaan reizen naar zes locaties, zowel in Woerden als in het buitengebied. B. Six-Dijkstra coördineerde dit bijzondere project. Een team van vrijwilligers ging op pad met speciale roll up banners en diverse voorwerpen, waarmee ze het gesprek aan konden gaan. Zij brachten de pop-up tentoonstelling bij ouderen en bij een aantal evenementen. Steeds was er wat extra's te beleven, er kwamen ruim 500 mensen op af.

Locaties: Teylingens Stoomgemaal Graskaasdag, zorginstelling Weddesteijn, De Cope in Kamerik, Dorpshuis Harmelen en Landgoed Bredius.

Pop-up on Tour in Harmelen, met gasten van de naburige zorginstelling, foto I. Nederpelt

Na de zomer vroeg de gemeente het Stadsmuseum om in de week rondom de Koeiemart een nieuw pop-up museum te openen. In samenwerking met Stadshart Woerden lukte dit op Voorstraat 81, weer dankzij de inzet van B. Six-Dijkstra en het team vrijwilligers. Het werd een variatie op de 'on tour' formule, inclusief een activiteitenprogramma gedurende de week.

Op zondag 23 oktober worden bovendien statushouders en Oekraïense vluchtelingen ontvangen in het pop-up museum, om hen in te wijden in de wereld van de Koeiemart en aan te moedigen om woensdag mee te doen. Op de Koeiemartdag zelf verhuisde de bannertentoonstelling voor één dag naar een oude veewagen bij het Arsenaal.

Pop-up museum op Voorstraat 81

KOEIEMART POP-UP

ZATERDAG	22/10	KOM NAAR MEET & GREET TIJDENS DE OPENING WOERDEN KOEIE MART WOERDENMARKTSTAD.NL GRATIS TOEGANG
Open van 12 - 17 uur		
14-15 uur Meet & Greet met Koeiemart Iconen: de mensen achter de koeienschouw, de ludieke plantenverkoper, de oliebolmen, de kermisman, de poffertjesbakkers en de marktmeester		
ZONDAG	23/10	
Open van 12 - 17 uur		
MAANDAG	24/10	
Open van 12 - 17 uur		
14 uur bekendmaking winnaar Koeiemarttrui		
DINSDAG	25/10	
Open van 12 - 17 uur		
14-16 uur creatief voor kids: koeien schilderen en lampionnen maken		
WOENSDAG	26/10	
Open van 9 - 17 uur - LET OP ANDERE LOCATIE		
Kom naar de veewagen achter Van Rossum		
DONDERDAG	27/10	
Open van 12 - 17 uur		
14-16 uur creatief voor kids: koeien schilderen en lampionnen maken		
VRIJDAG	28/10	
Open van 12 - 19 uur		
19 uur vertrek Koetjes en Kalfjes optocht vanaf pop-up locatie		

Met dank aan Gemeente Woerden en Stadsmuseum Woerden

Links: kraam voor museum op 12 maart, midden: Wethouder J. Vierstra en scheidend organisator M. van Leeuwen bij de opening van de Popronde, rechts: optreden van Jacht

Een greep uit de andere activiteiten in 2022

- **12 maart – Start campagne Voorwerp van Woerden**, op de verjaardag van Woerden gingen medewerkers in een kraam voor het museum in gesprek met voorbijgangers om hen warm te maken voor de campagne.
- **18 maart en 28 oktober – Verhalenroute**, georganiseerd door het Gilde, met verhalenvertellers in de Vroedschapszaal (15 resp. 30 deelnemers).
- **1 mei – Kunstveiling voor goed doel**, georganiseerd door studenten Communicatie uit Utrecht, die hiervoor graag de Vroedschapszaal als locatie gebruikten (30 deelnemers).
- **Open Monumentenweekend 2021 10 en 11 september**
- thema duurzaamheid en Woerden 650 -
Geopend in het Stadsmuseum door wethouder Ad de Regt. Het museum was gratis toegankelijk en bezoekers konden aansluiten bij een 'verhaal op zaal' van ongeveer 15 minuten in de Vroedschapszaal (zaterdag en zondag samen 314 bezoekers).
Bijzonder waren de rondleidingen voor doven en slechthorenden, die de organisatie van de Open Monumentendag had geregeld in samenwerking met het Gebarencafé. Eén museumrondleider werd begeleid door een gebarentolk, de ander door een schrijftolk. En dat werkte fantastisch.
- **25 september - Popronde 2022**, opening in de Vroedschapszaal met wethouder Vierstra, met een sfeervol optreden van de band Jacht (28 deelnemers).
- **9 oktober – Culture Run**, met parcours dwars door het museum (374 deelnemers).
- **Familieactiviteit in de herfstvakantie**, rondom thema Water, waarbij de deelnemers een kijkdoosje maakten (10 deelnemers).

Boven: Wethouder de Regt opent Open Monumentendag, foto I. Nederpelt

Onder: Rondleiding met schrijftolk, foto I. Nederpelt

Links: Culture Run, foto C. de Vries

Boven: Kijkdozen maken in de herfstvakantie, foto C. de Vries

De voor Covid ingestelde traditie om twee keer per maand gratis instaprondleidingen te organiseren is voortgezet zodra het weer kon.

In totaal zijn 31 groepen rondgeleid met in totaal 294 deelnemers. Daarvan waren er 16 instaprondleidingen (87 deelnemers). Aan de overige 15 rondleidingen namen 207 bezoekers deel.

De conservator heeft daarnaast 3 rondleidingen gegeven voor de medewerkers van het Stadsmuseum.

In september zijn acht nieuwe rondleiders getraind, zowel inhoudelijk als in gidsvaardigheden, zodat het museum de frequentie van het aantal instaprondleidingen vanaf de opening van (ON)PEILBAAR WATER kon gaan verdubbelen en meer capaciteit heeft voor groepsaanvragen. Aan de gidsvaardigheidstraining hebben ook 12 rondleiders van het Klooster en van de Petruskerk meegedaan, een mooie mix.

*Rondleiderstraining,
foto David van der Horst*

6. EDUCATIE

In samenwerking met KUVO, de partner die kunst- en cultuureducatie coördineert voor leerlingen van 4 tot 18 jaar in de gemeente Woerden, brachten in 2022 8 klassen met in totaal 217 leerlingen een bezoek aan het museum. Dit zijn er minder dan in 2021, toen we 23 klassen met 508 kinderen mochten verwelkomen. Dit komt mede doordat een groot aantal klassen voor GeKOEsterd al in najaar 2021 geweest waren.

GeKOEsterd – onderwijsprogramma's

Eind februari hebben nog twee groep 5-klassen meegedaan aan het basisschoolprogramma, dat samen met KUVO is ontwikkeld en uitgevoerd. Ook door KUVO is in samenwerking met het museum en het Minkemacollege een interactieve rondleiding ontwikkeld over 'Koe in de Kunst' voor 3 vmbo, in het kader van CKV. Hieraan is door vier klassen deelgenomen.

GeKOEsterd - Online koeienkunstklassen 'Het Stadsmuseum bij je thuis'

In de winter van 2020/21 verzorgde de museummanager voor het eerst online kunstklassen via Zoom. In 2022 is dit vervolgd met een serie van acht lessen bij de tentoonstelling GeKOEsterd, van 11 januari t/m 9 maart op dinsdagochtend en woensdagavond. Elke week ontdekten de deelnemers samen een ander kunstwerk uit de dubbeleexpo, via de methodiek van 'Visible thinking'. Nieuw was dat deelnemers zich via het nieuwe online reserveringssysteem konden aanmelden. Deelname was gratis, maar donaties waren welkom. Ook alle vrijwilligers van museum en pop-up expo kregen wekelijks de Zoom-link. Het aantal deelnemers lag tussen de 7 en 16 personen, bij elkaar opgeteld 169 personen. Daaronder waren een flink aantal deelnemers die wekelijks meededen.

Naar aanleiding van een verzoek van een taaldocent van NLTraining in regio Utrecht Zuidoost en Stichtse Vecht heeft de museummanager op maandagavonden een aparte reeks van zeven online lessen uitgevoerd met mensen die Nederlands als tweede taal leren. Daaraan deden ook enkele Woerdense taalleerders mee die zijn bereikt via het Taalhuis van de bibliotheek. Het niveau was heel verschillend, maar het leren van taal aan de hand van de concrete objecten werkte voor de meesten heel goed. Gemiddeld deden 11 mensen per keer mee aan de lessen.

Los daarvan hebben twee taalgroepen fysiek een bezoek gebracht aan de tentoonstelling, één uit Zeist en één uit Woerden. De waarde van museumlessen voor taalverwerving is door zowel docenten als cursisten bevestigd en ook verwoord in verslagen.

Woerden 650 - schoolproject

Het met KUVO voorbereide educatieve programma heeft gelopen op een groot aantal scholen. Het museum zelf werd daarin niet bezocht, maar was onderdeel van de speciaal door Onno Schmitz geproduceerde filmpjes. In het project zijn de klassen ook uitgenodigd om mee te doen aan de campagne 'Voorwerp van Woerden anno 2022', maar dit heeft helaas niet geleid tot het inleveren van voorwerpen door schoolklassen.

Open Monumenten Klassendag

Tijdens de weer fantastisch door KUVO georganiseerde Open Monumenten Klassendag op 9 september, ontving de museummanager vier klassen met samen 109 personen. Het thema

duurzaamheid kwam aan de orde op een aantal manieren. Zo dachten de leerlingen mee over wat wel en niet duurzaam is aan de Vroedschapszaal. Foto's van andere monumenten waar ze energie besparen via een windmolen, voorzetramen en zonnepanelen leidden tot zeer geanimeerde discussies over wat je volgens de kinderen wel en niet 'kunt maken' in een monument als dit.

(ON)PEILBAAR WATER – CKV-project

Met Manouk Hanco van KUVU en docenten van het Minkema College heeft het museum samengewerkt aan een nieuw CKV-programma voor 3 vmbo, dit keer bij (ON)PEILBAAR WATER. De eerste groepen kwamen in november en december, begeleid door KUVU.

Schilderijen van leerlingen van het Minkema College, geïnspireerd op de tentoonstelling

Meer samenwerking met KUVU

Bijzonder dit jaar waren de volgende activiteiten in samenwerking met KUVU:

- 'Wat is een museum?' – programma op maat voor groep 3 van de Wegwijzer op 14 april (15 kinderen en 3 begeleiders).
- Uitreiking van de eerste Kinderkunstprijzen door KUVU in de Vroedschapszaal op 8 juni (54 kinderen en 45 volwassenen)
- Filmopnames op 1 december met en in het museum voor het nieuwe kleuterproject 'Museumkoffers' van KUVU.

En verder

Op 2 februari droeg het museum bij aan een online workshop 'Anders kijken' georganiseerd door Landschap Erfgoed Utrecht. Het programma werd 'uitgezonden' vanuit de Vroedschapszaal, met 33 deelnemers uit de hele provincie. In het programma zat een korte toelichting op het museum en de museummanager heeft één van de workshopgroepen geleid.

Op 24 februari was de Vroedschapszaal één van de locaties waar mensen een cadeautje konden meenemen dat leerlingen van het Minkema hadden gemaakt in het kader van het project Liefs. Op de foto de leerlingen die bij ons de kunstwerkjes kwamen brengen.

Op 12 oktober verzorgde de museummanager een lezing over de Koeiemart voor Probus, waarbij ook de banner-tentoonstelling over de Koeiemart was opgesteld.

Lucius

Het museum is formeel ook eigenaar van de Lucius game, behorend bij het 'tempeltje' met het sprekende beeld van de Romein Lucius in de bibliotheek aan de Meulmansweg. W. Laudy van Woerden Marketing en de museummanager hebben in januari de route nagelopen en daarbij een aantal actiepunten geformuleerd. Die worden in de loop van het jaar opgepakt door de makers van de route. Op termijn is het onzeker of startplek in de bibliotheek kan blijven vanwege de toekomstplannen van de bibliotheek als Huis van de stad.

7. COMMUNICATIE EN MARKETING

Stadsmuseum Woerden voert een divers PR beleid, met deels nadruk op het museum als geheel: het oude gebouw is aantrekkelijk en het museum heeft de liefhebber van kunst en/of (regionale) geschiedenis veel te bieden. Daarnaast wordt sterk ingezet op tijdelijke tentoonstellingen.

Tot nu toe biedt het takenpakket van de betaalde medewerkers weinig ruimte voor inspanningen op het gebied van marketing en communicatie. Bovendien is het vaste budget voor communicatie en marketing beperkt tot € 5.000,- per jaar.

Dat betekent dat voor elke tijdelijke tentoonstelling extra promotiebudget dient te worden geworven. Dit budget fungeert in de praktijk echter als een sluitpost voor als de inkomsten tegenvallen. Vanwege de hoge werkdruk en onzekerheid over de opbrengsten van de fondswerving is het moeilijk tijdig met de promotie te beginnen. Hierdoor blijven kansen en inkomsten onbenut. Daarom zal het museum op zoek gaan naar extra structurele middelen om een nieuwe functionaris aan te stellen die voor ca. twee dagen per week kan worden ingezet voor zowel fondswerving als voor communicatie en marketing.

Free publicity

Free publicity is belangrijk voor het museum. Over het algemeen pikken de regionale en plaatselijke media het nieuws van het museum goed op.

Bijzonder in 2022 was het zeer goed bekeken TV-programma *Maarten van Rossem Vertelt* van RTV Utrecht, uitgezonden op [3 april](#). Hierin bekijkt Van Rossem samen met de museummanager het schilderij *Beleg van Woerden* en voorziet dit van uitleg en commentaar.

Dit jaar startte Landschap Erfgoed Utrecht met de serie *Uit 't veld* op de verhalenwebsite *UtrechtAltijd*. Hierin laten ze de mensen achter de schermen bij erfgoedlocaties zien. Twee interviews gaan over het werk van vrijwilligers uit ons museum: multi-vrijwilliger [C. de Vries](#) en het onverbeterlijke klusteam [P. van Hulten en G. Kuip](#). De laatste twee schitteren ook in een aanstekelijk filmpje op de [introductiepagina](#) van de serie.

Betaalde promotie

Met name voor de tentoonstelling GeKOEsterd was een aanzienlijk mediabudget begroot. De uitzending van het loeiende radiospotje was gelukkig door STER zelf opgeschoven tijdens de lockdown en bracht in het voorjaar behoorlijk wat mensen naar het museum.

We hebben in 2022 wederom een ondersteuningspakket afgenomen bij *Bureau Lommer*, dat campagnes voor ons voert via Google Ad Grants, een partnerpakket bij *Woerden Marketing* en bij *In de Buurt*. Woerden Marketing ondersteunt de activiteiten van het museum via hun mediakanalen en adviseert ons op onderdelen.

De vouchers voor museumbezoek voor gasten van Best Western, Kaaspakhuis en Buurtkadoos zijn negen keer benut.

Social media

Bestuurslid I. Nederpelt en twee van de medewerkers houden de sociale media bij volgens een maandelijks opgestelde content-kalender. Daarnaast reageren we spontaan op wat er speelt in het Woerdense en daarbuiten.

Aantal volgers Facebook:

1 januari 2022 – 820

31 december 2022 – 976

Aantal volgers Twitter:

1 januari 2022 – 295

31 december 2022 – 305

Aantal volgers Instagram

1 januari 2022 - 356

31 december 2022 - 573

Daarnaast heeft het museum in 2022 met specifieke berichten via *Beleef Woerden* 13.405 personen bereikt op Facebook en 8092 op Instagram (tegenover vorig jaar respectievelijk 28.291 en 12.629 via Instagram).

Nieuwsbrief

Dit jaar is nagedacht over een doorstart van de email-nieuwsbrief, op een manier die minder in de spambox van lezers terecht komt. Vanwege tijdgebrek is de realisatie doorgeschoven naar 2023.

Projecties op de museummuur

Ook dit jaar is in de donkere maanden gebruik gemaakt van de projectie op de museummuur aan de Havenstraat om museumactiviteiten en tentoonstellingen onder de aandacht te brengen, met dank aan de vrijwillige medewerker die zich specifiek op deze taak richt.

8. PARTNERS EN SAMENWERKING

Het museum vindt samenwerking van groot belang en koestert de banden met de partijen in de directe omgeving. Uit de hoofdstukken over tentoonstellingen en activiteiten blijkt dat voortdurend wordt samengewerkt. Dit is deels incidenteel, specifiek op een bepaald thema, en deels structureel. In dat kader noemen we in het bijzonder:

Vrienden van Stadsmuseum Woerden

De samenwerking met de Stichting Vrienden van Stadsmuseum Woerden is van grote waarde voor het museum. Zij zorgen regelmatig voor financiële ondersteuning van tentoonstellingen. Daarnaast was F. Lander als lid van het Vriendenbestuur nauw betrokken bij de selectie van kunstenaars voor de tentoonstelling *(ON)PEILBAAR WATER*.

Op 9 februari bood het museum gastvrijheid aan het moment van overdracht van de opbrengst van de veiling op 12 september 2021 van een werk van Hans van Ommeren aan het beoogde goede doel. Deze veiling was een gezamenlijke actie van de Vrienden en de Vroedschap. Ook het geveilde kunstwerk werd overgedragen aan de hoogste bidder.

Voorzichtig pakten de Vrienden de traditie weer op om *Vriendenmiddagen* te organiseren. Op 27 maart was het kasteel locatie voor een gezamenlijke bijeenkomst van Vrienden en Vroedschap, met een lezing door F. Lander. Hier stelde ook de nieuwe bestuursvoorzitter van het Stadsmuseum zich voor en werden aanwezigen bijgepraat over de ontwikkelingen in het museum.

De vriendenmiddag van 18 september was als vanouds in de Vroedschapszaal en stond in het teken van de wereld van het collectiewerk in het Stadsmuseum, met verve uiteengezet door conservator S. Rompa (50 deelnemers).

Op 20 november ontvingen de Vrienden collega's van Vriendenverenigingen in de regio in het Stadsmuseum (17 deelnemers).

Overhandiging 'Glazen vaas' door R. van Ommeren aan de winnaar van de veiling, foto A. Sliedrecht

Vroedschap van Woerden Anno 2018

Ook in 2022 hield het bestuur van deze bedrijvenkring hun associés op de hoogte via een fraai lente- en winterbericht, waaraan ook het museum bijdroeg met kopij. Gedurende het jaar heeft het Stadsmuseum kleine groepjes associés uitgenodigd om nader kennis te maken. De uitwisseling met V. Batelaan, voorzitter Stadsmuseum, en de museummanager was prettig en boeiend. Gelukkig kon de Vroedschap in 2022 weer een fysieke bijeenkomst organiseren voor alle associés. De ontvangst op 3 november werd een interessante en feestelijke avond, inclusief een 'walking diner', een rondleiding in de tentoonstelling door de manager en een boeiende lezing door gastspreker Maarten van Rossem (26 deelnemers).

Het in hoofdstuk 5 beschreven Pop-up museum on Tour in juni 2022 werd geheel mogelijk gemaakt door de Vroedschap. Een unieke kans om buiten de muren, ook voor ander publiek, extra zichtbaar te zijn als museum. De Vroedschap heeft ook een bijdrage toegezegd aan de renovatie en herinrichting van de bovenverdieping van het museum.

Het museumbestuur had in de loop van 2022 wederom diverse overleggen met bestuursleden van de Vrienden en de Vroedschap. Beide zijn uiteraard ook geraadpleegd door de *Culturele Zaak* ten behoeve van het opgestelde advies voor het nieuwe beleidsplan van het Stadsmuseum.

Naast het contact met deze 'steunstichtingen' onderhoudt het museum hechte banden met meerdere partijen in de gemeente en daarbuiten.

Gemeente

Met de gemeente Woerden vindt geregeld afstemming en overleg plaats, met onder anderen de ambtenaren cultuur en publieksbereik erfgod en, in bestuurlijk overleg, met de wethouder. Zeker met het oog op de naderende renovatie van de zolderverdieping was er extra afstemming. In dit feestjaar was het museum meerdere keren locatie voor bijeenkomsten die vanuit de gemeente werden georganiseerd. Daaronder op 17 maart de uitreiking van de eerste 'rode ruiters', de spelden waarmee inwoners werden geëerd die zich bovenmatig – en meestal vrijwillig – inzetten voor de samenleving. Na die eerste uitreiking volgden er meer, alle in de Vroedschapszaal, voor het schilderij waarop de 'echte' rode ruiter staat afgebeeld.

Het museum was locatie voor het jaarlijkse bestuursuitje van B&W en gemeenteraad op 9 september, waarbij Frank van Rooijen van het Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard een lezing hield over Woerden 650. Bijzonder was ook de ontvangst en rondleiding op 20 september voor de *Chapel of Four Chaplains* uit de VS, die te gast waren bij de burgemeester.

In september kwam de gemeente met het verzoek om het Pop-up museum over de Koeiemart voor een week terug te laten komen tijdens de Koeiemart-week. Met enig kunst- en vliegwerk is dat gelukt, gefinancierd door de gemeente en met extra inzet van vele vrijwilligers (zie hoofdstuk 5).

Rode ruiter-speld en uitreikingen op 17 maart en op 20 maart (vrouwen van Woerden).

C5 – Klooster, KUVV, bibliotheek Groene Hart en Cultuurplatform Woerden

De samenwerking met de andere gesubsidieerde culturele partijen in de stad was ook nu weer prettig en vruchtbaar. Bijzonder in 2022 waren:

- *Cultuurdebat* op 7 maart in het Klooster, in aanloop tot de gemeenteraadsverkiezingen. Hiervoor waren alle cultuurwoordvoerders van politieke partijen uitgenodigd om een kort statement te maken over hun cultuurbeleid en was er gelegenheid tot uitwisseling.
- *Rondje Cultuur voor (nieuwe) gemeenteraadsleden* op 21 september, waarbij we met alle gasten een tour maakten langs museum, bibliotheek en Klooster en de raadsleden geïnformeerd werden over actuele ontwikkelingen en vraagstukken bij de C5 en de SHHV. Een goede gelegenheid om in gesprekken net wat verder te komen dan gebruikelijk in het denken over cultuurbeleid.
- Wethouderswissel: na een periode van constructieve samenwerking met George Becht maakten we kennis met een nieuwe wethouder cultuur, Jelmer Vierstra, om in lijn de samenwerking voort te zetten.
- Gesprek op 19 oktober met Mariëtte Pennarts, die als wethouder sociaal domein onder haar hoede heeft. De C5-organisaties zien – mede vanuit het *Cultuurmanifest* – veel aansluitingsmogelijkheden en dat wordt gedeeld door Pennarts.

Vestingraad

De Vestingraad is een participatieplatform over de binnenstad. Het Stadsmuseum en het Klooster verdelen de taken als afgevaardigde namens de C5 in dit platform. Dit jaar stond het nader prioriteren van alle acties op het programma en kregen de leden van de Vestingraad een training *deep democracy*, een gespreksvorm die uitnodigt om meerdere gezichtspunten te verkennen en verder te kijken dan het standpunt van de meerderheid.

Lokale (erfgoed-)partners

De samenwerking is voortgezet met de Stichts-Hollandse Historische Vereniging (SHHV), Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek & Lopikerwaard, het Gilde, Woerden Marketing, Open monumentendag, Stichting 4 en 5 mei, Stoomgemaal Teylingen en andere partijen die actief zijn op erfgoedgebied.

Het museum draagt actief bij aan de *Open Monumentendag* en zorgt samen met de SHHV voor het onderhoud van het *Verhaal van Woerden – de website*.

Met name met de SHHV was in 2022 intensief contact. Voor beide tijdelijke tentoonstellingen bood de SHHV het historische kader. In het hele inhoudelijke voorbereidingstraject van het *Verhaal van Woerden – de expo* speelt de (kennis van de) SHHV een grote en zeer gewaardeerde rol!

Bijna drie jaar na de afgesproken ‘beursvloermatch’ uit 2019 tussen Teylingens gemaal en het Stadsmuseum kon de afspraak verzilverd worden om bij elkaar op bezoek te gaan met onze vrijwilligers. Dat is niet alleen leuk en informatief voor de betrokken vrijwilligers, maar zorgt er ook voor dat op beide locaties nadien actiever naar elkaar verwezen kan worden. Zeker met een tentoonstelling rondom water was dit direct relevant in het museum. De samenwerking bij de organisatie van beide bezoeken verliep uiterst plezierig.

Dit jaar is de samenwerking met Stadshart Woerden verder versterkt, onder andere rondom Woerden 650. Voor het Pop-up museum tijdens de Koeiemart-week deelden we zelfs de locatie aan de Voorstraat. Op kleine schaal droeg het museum bij aan de kabouteractie van het Stadshart op 18 december.

Erfgoedpartners op provinciaal en nationaal niveau

Het museum maakt deel uit van landelijke en provinciale platforms waarin activiteiten met betrekking tot de Romeinse Limes worden afgestemd. Na de erkenning van de Neder-Germaanse Limes als UNESCO werelderfgoed in 2021 wordt nu ieders inbreng gevraagd bij het op de kaart zetten van het Romeins verleden in dit gebied. De provinciale Limesvergadering op 2 december vond plaats in het museum, waarbij ook de in januari af te breken Romeinen-expo is bezocht en de deelnemers is gevraagd om hun ‘Romeinse darlings’ aan te geven (met het oog op de te maken selectie, zie hoofdstuk 3).

Het Stadsmuseum profiteert van de bijeenkomsten van het in 2021 gestarte netwerk van Utrechtse streek- en kasteelmusea. In hoofdstuk 3 is te lezen dat we aan de bijeenkomst in mei een actieve bijdrage hebben geleverd.

Vanwege de locatie nabij de Oude Hollandse Waterlinie en de veelbewogen geschiedenis van Woerden in het rampjaar werkten we ook samen met het Platform Rampjaarherdenking 1672-2022 en Hoofdkwartier 1672. Onze tentoonstelling *(ON)PEILBAAR WATER* sloot daarop aan.

9. BEDRIJFSVOERING

Personele zaken

Bezoldigd personeel

Anne Marieke den Haan werkte dit hele jaar als vrijwilligerscoördinator/officemanager, Arja van Veldhuizen in de functie van museummanager en Stephanie Rompa als conservator. De vrijwilligerscoördinator/officemanager heeft van juli t/m december een urenuitbreiding gekregen tot 16 uur per week. Dat brengt de formatie aan betaalde medewerkers op 1,6 fte (uitgaande van 40-urige werkweek).

Daarnaast hebben in 2022 drie externe krachten veel bijgedragen: Bianca Six Dijkstra voor de Koeiemart-tentoonstelling en de 'On Tour'-versies, Martin Euser van Meuser4it voor ondersteuning op IT-zaken en Teatske de Jong van Ontwerpbureau de2dames voor de voorbereiding van de renovatie en nieuwe vaste tentoonstelling.

Onbezoldigd personeel

In 2022 waren er zo'n 55 personen als vrijwilliger betrokken bij Stadsmuseum Woerden (exclusief de ca. 30 vrijwilligers die actief waren voor het Pop-up museum). Zij vervullen een breed scala aan taken:

- Ontvangen van publiek, dagelijkse openstelling van het gebouw, kaartverkoop en wegwijzen maken bezoekers
- Bijvullen luchtbevochtigers en meten temperatuur en luchtvochtigheid
- Maken van de roosters en houden van eerste contact met de hosts
- Rondleiden
- Collectie beheer/behoud/registratie
- Technische ondersteuning bij o.a. tentoonstellingsinrichting en beheer gebouw
- Fotografie
- Ondersteuning bij PR (rondbrengen posters/flyers en ondersteuning/advies op marketing/communicatie)
- Financiële administratie
- Ophalen van post uit de postbus van het museum
- Boodschappen en de was
- Onderhouden van en informeren over de kunst in de openbare ruimte (Buitenkunst)
- Onderhoud van de fontein *Spelend met water*
- Incidenteel: hulp bij catering bij openingen, ontvangsten etc.
- Content verzorgen van de projecties op de buitenmuur
- Ondersteuning IT-zaken
- Bijhouden van de knipselmap
- Notuleren medewerkersbijeenkomsten
- Incidenteel helpen organiseren medewerkersactiviteiten
- Bestuur
- Advisering assortiment en inrichting winkel (nieuw)
- Ondersteuning postcode-analyse (nieuw)
- Ondersteuning kasopmaak en kassarapportages (nieuw)
- Systematiseren bibliotheek en kantoor (nieuw)

Alleen al voor de dagelijkse openstelling is normaal gesproken 2,5 fte nodig aan vrijwilligersinzet. Voor alle andere taken kan nog eens 3 fte gerekend worden. De vrijwilligers werken samen ca. 9.900 uur voor Stadmuseum Woerden, bij elkaar goed voor zo'n 5,5 fte.

Zoals altijd in een vrijwilligersorganisatie was er een aantal mutaties in het vrijwilligersbestand en blijft de noodzaak, ook gezien de ambities van het museum, om voortdurend nieuwe medewerkers aan te trekken. Het museum heeft relatief weinig last ondervonden van uitval door de coronapandemie, maar kreeg te maken met een massale uittocht van vrijwilligers in de zomerperiode, nu iedereen eindelijk weer op reis kon. Dat leidde tot een behoorlijke 'uitdaging' bij de bezetting van de balie. Mede dankzij het inspringen van voormalige Pop-up museum-vrijwilligers en enkele bestuursleden kon het museum vrijwel steeds open blijven.

Voor het eerst hebben we een nieuwe vrijwilliger mogen verwelkomen via FermWerk, een uit Syrië afkomstige nieuwe Woerdenaar, die graag zijn Nederlands wilde verbeteren. Daar blijkt een host-functie in het museum zeer geschikt voor.

De medewerkersbijeenkomsten konden weer plaatsvinden in het museum zelf en gewoon 3x per jaar: op 19 april (25 deelnemers), 12 juli (26 deelnemers) en 5 oktober (30 deelnemers). Het eerste uur is nu alleen voor de hosts, daarna voor alle medewerkers.

Een klein team bereidde een zeer geslaagd vrijwilligersuitje voor, met een ontvangst en rondleiding in Stoomgemaal Teylingens, gevolgd door een borrel in Eetkamer Bredius (40 deelnemers).

Een ander team zorgde voor een sfeervolle en goed verzorgde eindejaarsbijeenkomst op 14 december, met een vergelijkbaar aantal deelnemers. Onvergetelijk was het prachtige gastoptreden van operazangeres H. Kalisvaart, dochter van één van onze vrijwilligers. Zij zong een aantal prachtige liederen en sloot af met een flinke dosis humor.

Links R. Mees van Teylingens gemaal tijdens de rondleiding, rechts H. Kalisvaart

Stages

De eerste weken van januari hadden we nog een 2e-jaars MBO-student van de opleiding marketing, communicatie & journalistiek uit Utrecht die stage liep voor de Koeiemart-tentoonstelling. Daarna zijn geen nieuwe stagiairs aangenomen. Wel zijn alvast gerichte stage-oproepen uitgezet voor ondersteuning van de herinrichting in 2023.

Bestuur

De stichting hanteert als besturingsvorm het bestuursmodel. Het bestuur heeft in 2022 eenmaal in eigen kring vergaderd en twaalf maal met de museummanager (7x online en 5x fysiek).

De Governance Code Cultuur wordt nageleefd en uitgedragen. Dit is ingezet vanaf 2017 en steeds verder geïmplementeerd in de werkprocessen. Jaarlijks evalueert het bestuur de naleving van de code en haar eigen functioneren en legt de bevindingen schriftelijk vast. De bestuurders ontvangen geen beloning voor hun activiteiten.

De voorbereiding van de vernieuwing van de bovenverdieping van het museum en de (financiële) risico's die daarmee verbonden zijn vroegen veel aandacht, evenals de herziening van de financiële processen. Dit houdt verband met de eis van de gemeente om een goedkeurende accountants-verklaring af te leveren, in plaats van de samenstellingsverklaring die tot nu toe gebruikelijk was. In ons geval ging dit gepaard met de overstap naar een nieuwe accountant, Oudshoorn & Schoe, die deze dienstverlening voor ons kan leveren. We hebben deze overgang tevens opgepakt als aanleiding voor een ingrijpende herinrichting van de financiële administratie.

Een ander hoofdthema in het bestuur was de voorbereiding van een nieuw meerjarenbeleidsplan. Het bestuur gaf M. Blott van de Culturele Zaak in april de opdracht om te spreken met diverse stakeholders van het museum. Zij voerde intensieve gesprekken met vrijwilligers, betaalde medewerkers, bestuur, gemeente, C5 en de besturen van Vrienden en Vroedschap. In december bracht ze haar advies uit. Het museum bestuur gaat in begin 2023 de reacties hierop van alle gesprekspartners en de SHHV inventariseren en op basis daarvan wordt het beleidsplan opgesteld.

Het bestuur bestaat uit 5 leden en functioneert op basis van de statuten van Stichting Stadsmuseum Woerden. De leden zijn benoemd volgens vastgestelde termijnen en kunnen (direct aansluitend) éénmalig herbenoemd worden. De bestuursleden hebben ieder enkele portefeuilles onder hun hoede en vervangen elkaar daarin zo nodig. De leden van het bestuur kennen in hun professionele en vrijwillige activiteiten geen conflicterende belangen ten opzichte van het belang van het museum. In de bijlage wordt verder ingegaan op de wijze waarop het museum omgaat met de principes uit de Code of Governance.

Samenstelling in 2022:

Dhr. V. Batelaan (voorzitter)

Mevr. I. Nederpelt (secretaris)

Dhr. P. van Mierlo (penningmeester)

Dhr. M. Kentgens (algemeen bestuurslid)

Mevr. L. Biber (algemeen bestuurslid)

Scholing/opleiding

In hoofdstuk 4 is al gerapporteerd over de scholing en begeleiding van de collectievrijwilligers.

In de periode maart-mei heeft een medewerker van Oudshoorn & Schoe de boekhoudvrijwilliger gecoacht in de transitie naar een nieuwe financiële administratie.

De museummanager heeft in november/december een driedaagse cursus Financieel management voor niet financiële managers in de non-profit sector gevolgd bij ICM Opleidingen en Trainingen.

Boekhoudvrijwilliger N. Vergeer met E. Briedé van Oudshoorn & Schoe

Bedrijfsprocessen

In 2021 was begonnen aan een ontruimingsplan en dit is afgerond in februari.

Voor het eerst werkt het museum sinds begin dit jaar met een Online ticketing systeem, Global Ticket. In de tijd dat reserveren verplicht werd tijdens de COVID-periode is de urgentie voor deze service toegenomen en het maakt ook het

reserveren voor rondleidingen en activiteiten in het museum een stuk makkelijker. De invoering bleek niet eenvoudig, mede vanwege de complexe koppeling aan het kassasysteem Ticket Team. Hierdoor werd extra duidelijk dat het kassasysteem onvoldoende gebruikersvriendelijk is ingericht.

Sindsdien wordt eraan gewerkt om de 'achterkant' van de kassa te herinrichten.

In 2022 heeft de nieuwe office manager een barcode- en voorraadbeheerssysteem voor de museumwinkel opgezet. Dit maakt de verkoop van winkelartikelen voor de hosts een stuk makkelijker en verkleint de kasverschillen. Dankzij de inzet van de nieuwe winkelvrijwilliger is er een veel gericht inkoopbeleid van winkelartikelen gevoerd, aansluitend op de tijdelijke tentoonstellingen. Zij zorgt tevens voor het aantrekkelijk etaleren en dit heeft geleid tot een betere uitstraling van de museumwinkel en geleidelijke stijging van de verkoopcijfers. Ze heeft ook plannen aangeleverd voor een verbetering van het winkel- en entreegebied, die nu vanwege de kosten nog niet uitvoerbaar zijn.

In 2022 is een start gemaakt met de update van alle vrijwilligers- en sleutelcontracten, met extra hulp van bestuurslid L. Biber.

Gebouw

Op basis van het bouwfysisch rapport van OOM-advies uit 2021 is één van de adviezen opgevolgd en zijn op 16 maart op de meeste radiatoren thermostaatkranen aangebracht door de firma Derks en Diepenbroek. Helaas zijn er sindsdien nog veel problemen met inregelen.

In het voorjaar werd duidelijk dat de brandmeldinstallatie niet meer voldeed aan de eisen. Het museum heeft vervolgens opdracht verleend aan Groen & Aldenkamp voor het plaatsen van een nieuwe installatie. Door leveringsproblemen moest dit worden uitgesteld en is uiteindelijk besloten om plaatsing te combineren met de sluitingsperiode tijdens de verbouwing in 2023.

Aan het eind van het jaar werd duidelijk dat ook de beveiligingscamera's met bijbehorende monitor hun langste tijd hebben gehad. Een offerte voor een nieuwe installatie is opgevraagd.

Huwelijken/verhuur Vroedschapszaal

Gelukkig was trouwen in het museum weer mogelijk. In 2022 zijn zeven huwelijken in de Vroedschapszaal gesloten.

10. FEITEN EN CIJFERS

Het museum was vanwege de lockdown gesloten van 1 januari t/m 25 januari 2022.

Bezoekersaantallen

GeKOEsterd - museumgebouw

26-01-2022 t/m 15-05-2022 16 weken 4.213

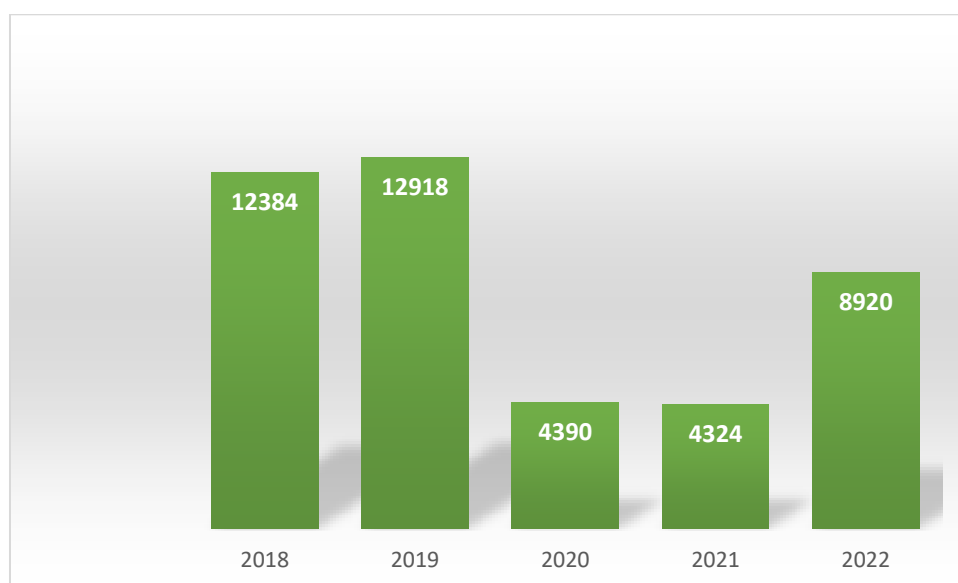
Feesttentoonstelling Woerden 650 - museumgebouw

20-05-2022 t/m 16-10-2022 21 weken 3.243

(ON)PEILBAAR WATER - museumgebouw

21-10-2022 t/m 31-12-2022 10 weken 1.464

Totaal aantal bezoekers in museumgebouw in 2022 8.920

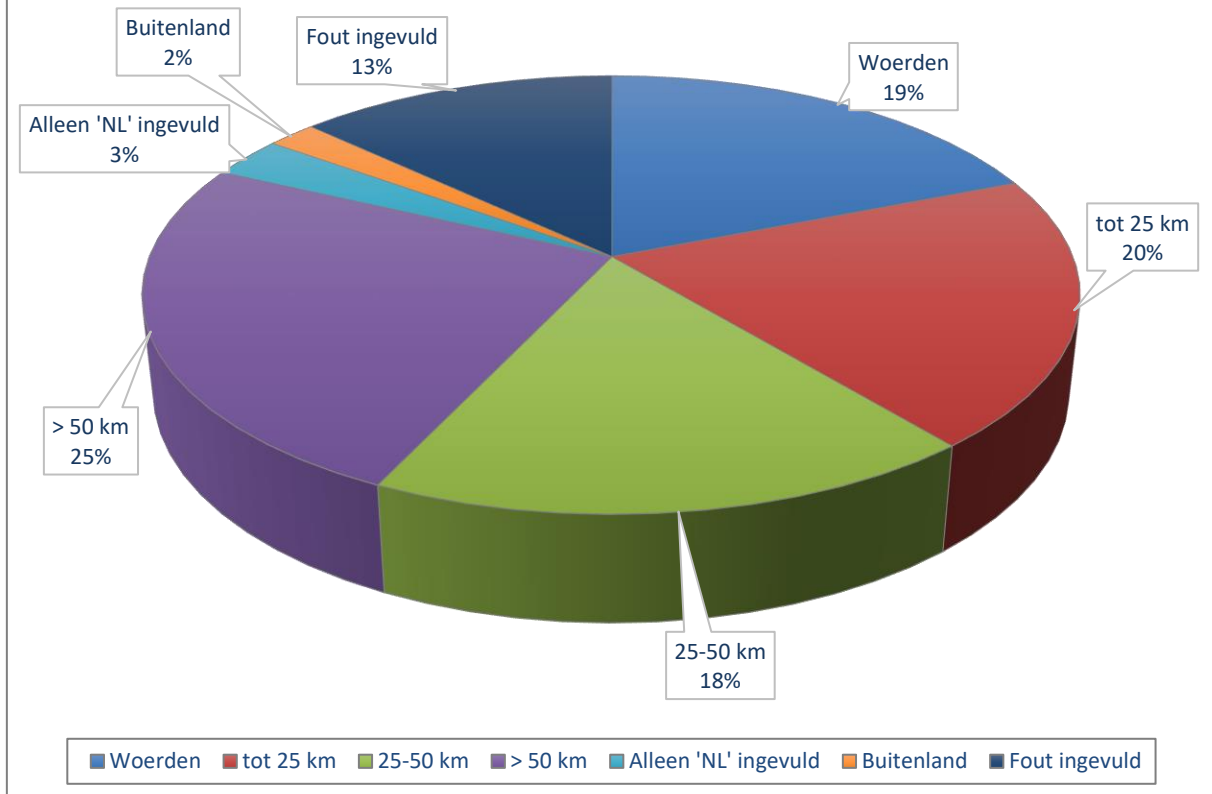
Aantal bezoekers in museumgebouw ten opzichte van voorgaande jaren

GeKOEsterd – Pop-up museum

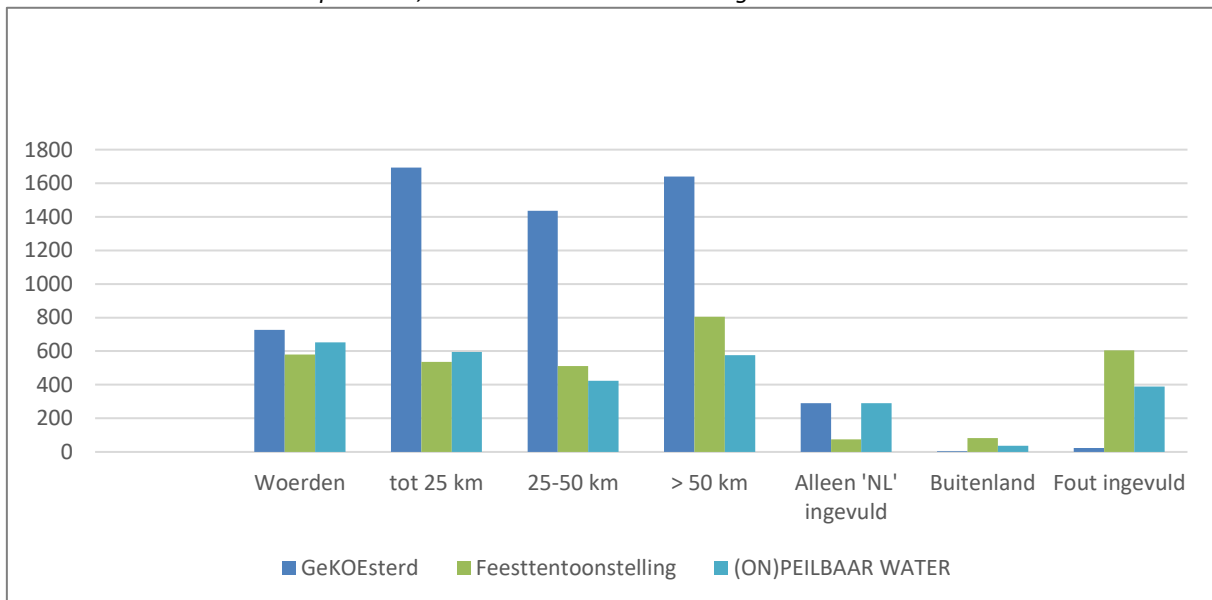
26-01-2022 t/m 27-03-2022 9 weken 1.586

Als we er vanuit gaan dat de helft van de bezoekers aan het GeKOEsterd Pop-up museum ook in het museum is geweest, komen we op een totaal aantal van **9.713 bezoekers** in 2022.

2022: Percentage bezoekers naar postcode

2022: aantal bezoekers naar postcode, verdeeld naar tentoonstelling

BIJLAGE: GOVERNANCE CODE CULTUUR

Deze bijlage geeft een nadere toelichting op de wijze waarop de Governance Code Cultuur in 2022 is nageleefd en uitgedragen in Stadsmuseum Woerden.

Principe 1

Het museum realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

Missie

De missie van Stadsmuseum Woerden behelst onderstaande punten:

- Het verwerken, bewaren en presenteren van de verzamelingen (beeldende) kunst en geschiedenis in het Stedehuys en daarbuiten.
- Het presenteren van tentoonstellingen van belang, die in verbinding staan met de Woerdense samenleving van toen en nu.
- Het bevorderen van culturele en museale ontwikkeling door activiteiten op te zetten die inspelen op wat er leeft op dit moment - met open blik op de Woerdense samenleving en bij voorkeur in samenwerking met externe partners.
- Het zoeken van een open dialoog met een breed samengesteld museumpubliek: het museum geeft informatie, maar stimuleert bezoekers ook om eigen verhalen in te brengen en om elkaar daarin te ontmoeten.
- Medewerkers van het Stadsmuseum Woerden brengen deze missie in praktijk door hun kennis van en passie voor (beeldende) kunst en geschiedenis, leerzaam en met interactie over te brengen aan het publiek. Zij zijn samenwerkingsgericht en zoeken actief naar verbinding met (culturele) partijen in de Woerdense samenleving. Zij werken daarbij volgens de normen en kwaliteitseisen die voor de museumbranche gelden en die zijn vastgelegd in richtlijnen van de ICOM Esthetische Code voor Musea en de Handleiding Museumnorm van het Museumregister.

Visie

Stadsmuseum Woerden inspireert en verbindt. Inspireert door de kwaliteit van tentoonstellingen, collectiepresentaties en bijzondere projecten. Verbindt door als eigentijds museum te opereren: samenwerkingsgericht, interactief en maatschappelijk betrokken, met een museaal aanbod voor een breed publiek, bestaande uit verschillende generaties. Daarnaast verbindt het museum heden en verleden door bezoekers te inspireren met oude en nieuwe gezichtspunten.

Ambitie

In 2022 zijn de voorbereidingen getroffen voor de opstelling van een nieuw meerjarenbeleidsplan. Het laatste beleidsplan betrof de periode 2016-2019. In overleg met de gemeente was het schrijven van een nieuw beleidsplan uitgesteld in afwachting van de vaststelling van het nieuwe cultuurbeleid van de gemeente. In de loop van 2019 kwam de gemeente in consultatie met het culturele veld tot het Cultuurmanifest, dat in april 2021 is aangenomen door de raad. Hierin is de kern van het gemeentelijke cultuurbeleid voor de komende jaren vastgelegd.

In aansluiting hierop is het document 'Cultuurmanifest in het Stadsmuseum' geschreven, waarmee praktische invulling aan de plannen is gegeven voor de periode 2021-2023.

In 2022 heeft het bestuur advies gevraagd aan Mirjam Blott van de Culturele Zaak inzake de opstelling van een nieuw meerjarenbeleidsplan. Zij heeft in de loop van het jaar met alle stakeholders van het museum gesproken en in december haar adviesrapport gepresenteerd. In de loop van 2023 zal dit resulteren in een nieuw meerjarenbeleidsplan voor het Stadsmuseum.

Het museum onderschrijft de museumdefinitie en de ethische code voor musea zoals die zijn opgesteld door de International Council of Museums (ICOM), de internationale museumvakorganisatie, en worden gehanteerd door de Museumvereniging in Nederland. Het beoogde publiek voor het museum is divers.

Primaire doelgroepen:

1. Recreatieve doelgroep

- a. Inwoners van de gemeente Woerden (incl. de omliggende kernen); lokaal bereik
- b. Museumbezoekers; regionaal tot nationaal bereik
- c. Toeristen Woerden; nationaal tot internationaal bereik

2. Educatieve doelgroep

- a. Primair en voorgezet onderwijs (in samenwerking met KUVVO); lokaal bereik

Secundaire doelgroepen:

3. Doelgroepen in sociaal domein

- a. Woerdenaren die vanuit zichzelf niet snel musea bezoeken; lokaal bereik
- b. Ouderen, waaronder ouderen met dementie en hun mantelzorgers; lokaal bereik
- c. Nieuwe Woerdenaren; lokaal bereik

4. Zakelijke doelgroep

- a. Bedrijven uit de gemeente Woerden; lokaal bereik
- b. Verhuur, o.a. huwelijken; regionaal/lokaal bereik

Elk van deze doelgroepen vraagt een eigen benadering en heeft andere interesses. Onze vaste en tijdelijke exposities stemmen we af op de verschillende recreatieve doelgroepen, waarbij direct de potentie voor educatie meegenomen wordt. Daarover vindt regelmatig afstemming plaats met KUVVO. Bewust kiezen we voor meer lokale thema's in de winterperiode en bredere, meer kunstzinnige thema's in de zomer.

Door te variëren in inhoud, vorm en aard van onze andere activiteiten kunnen we inspelen op de behoeften van zowel de primaire als de secundaire doelgroepen. Dat doen we zoveel mogelijk in overleg en samenwerking met de betrokkenen.

Begin 2022 heeft het museum de gratis pop-up locatie over de Koeiemart verlengd. Doelstelling was om de drempel voor bezoekers te minimaliseren. Kinderen werden nadrukkelijk betrokken bij deze tentoonstelling door herinneringen te delen die zij hebben aan deze traditie. Vervolgens is een gedeelte van deze Koeiemart-expositie op reis geweest langs diverse zorglocaties in de verschillende kernen van de gemeente.

Om het museum toegankelijk te maken voor minder draagkrachtigen is in het kader van Woerden 650 jaar besloten om elke woensdag van 15.00 tot 17.00 uur iedereen gratis toegang te verlenen. Dit wordt in 2023 voortgezet.

Ook de collectiekant van het museum houdt de aandacht. Het in 2021 gestarte collectieteam is doorgegaan met verbetering van zowel de kwaliteit van de registratie als de bewaarcondities. Zij

wordt hierbij gestuurd en begeleid door de conservator en op ad hoc basis door externe professionals.

Principe 2:

De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan (pas toe én leg uit). De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af (pas toe óf leg uit).

De organisatie volgt de principes van de Governance Code Cultuur. De code wordt genoemd in de samenwerkingsovereenkomsten die het museum aangaat.

Minimaal eenmaal per jaar wordt overleg gepleegd met de wethouder en ambtenaren cultuur. Binnen C5-verband wordt regelmatig overleg gepleegd met de andere grotere culturele organisaties binnen de gemeente.

De banden met de Vrienden van het museum en met de Vroedschap werden verder aangehaald en gestructureerd. De regels en principes die het museum gebruikt in de omgang met mensen zijn verder ondergebracht in de vrijwilligersovereenkomsten en in de gedragscode die op de website is gepubliceerd. In het bestuursstatuut staat onder andere welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden de museummanager heeft en op welke wijze de taken tussen bestuur en manager zijn verdeeld.

De vaste medewerkers beschikken over een functieomschrijving waarin hun taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd. We streven naar een marktconforme vergoeding voor kunstenaars die bijdragen aan tentoonstellingen, in lijn met de fair practice code.

Principe 3:

Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

Functie	Naam	Portefeuille	Nevenwerkzaamheden
Voorzitter	Volkert Batelaan		Adviseur/mede-eigenaar Rodrigues & Batelaan Management Consult
Penningmeester	Paul van Mierlo	Financiën	geen
Secretaris	Inge Nederpelt	Marketing en PR	Bestuurslid Stichting Open Monumentendag Woerden
Algemeen Bestuurslid	Lilian Biber	P&O	Penningmeester Hartsлаг Woerden Raadslid namens Progressief Woerden Toezichthouder Psychologische Praktijk Malden.
Algemeen Bestuurslid	Maarten Kentgens	Museale zaken	Directeur Nederlands Steendrukmuseum Adviseur Mondriaanfonds

De bestuurders van Stadsmuseum Woerden zijn onafhankelijk en hanteren een integere handelswijze. Zij verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd. Declaraties worden tot een minimum beperkt en hebben betrekking op daadwerkelijk gemaakte onkosten. De uitbetaling van declaraties geschiedt na goedkeuring en door middel van het vierogen-principe.

Stadsmuseum Woerden houdt een overzicht van nevenwerkzaamheden van de bestuurders bij. Deze nevenwerkzaamheden worden jaarlijks geactualiseerd en gedocumenteerd. Mogelijke belangenverstrengeling wordt door het bestuur besproken. In 2022 was er geen sprake van belangenverstrengeling van de bestuurders. Als er sprake is van strijdige belangen wordt hierover open gesproken binnen het bestuur.

Het bestuur bestond in 2022 uit 5 onbezoldigde bestuursleden:

Het bestuur heeft een rooster van aftreden:

Functie	Naam	Datum van aftreden	Uiterste datum verlenging
Voorzitter	Volkert Batelaan	01-01-2022 t/m 31-12-2024	31-12-2027
Penningmeester	Paul van Mierlo	26-06-2017 t/m 25-06-2020	01-01-2023
Secretaris	Inge Nederpelt	01-03-2020 t/m 28-02-2023	28-02-2026
Algemeen Bestuurslid	Lilian Biber	25-03-2021 t/m 24-03-2024	31-03-2027
Algemeen Bestuurslid	Maarten Kentgens	27-06-2017 t/m 26-06-2020	31-12-2023

Er vonden in 2022 geen wijzigingen binnen het bestuur plaats.

Principe 4:

Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

Het bestuur van het Stadsmuseum reflecteert en evalueert minimaal eenmaal per jaar het eigen functioneren. Deze vergadering vond plaats op 18 mei 2022. Tijdens deze bijeenkomst werd niet alleen de onderlinge samenwerking besproken, maar staan de bestuursleden individueel en collectief stil bij de vraag of er hiaten zijn qua kennis en/of ervaring en hoe deze het best kunnen worden aangevuld. Omdat het museum werkt met een bestuur-directie-model, voeren de bestuursleden tevens de toezichthoudende functie uit.

De voorzitter van het bestuur en het bestuurslid P&O voeren jaarlijks het functioneringsgesprek met de museummanager. De museummanager is in eerste lijn verantwoordelijk voor het functioneren van medewerkers en vrijwilligers die betrokken zijn bij het museum. De manager en office-manager sturen de vrijwilligers aan en houden periodiek gesprekken met hen. De vrijwilligers hebben een vrijwilligersovereenkomst getekend en zijn in het bezit van het vrijwilligershandboek waarin de randvoorwaarden en verwachtingen van het museum zijn opgenomen.

Het opstellen van een nieuwe Risico-inventarisatie & evaluatie staat op de agenda voor 2023. Hierop vooruitlopend zijn een aantal zaken opgepakt, zoals het ontruimingsplan. De bewaking van de werkdruk van de betaalde medewerkers vormt een voortdurend punt van aandacht. Arbo regels worden door de museummanager aan de overige personeelsleden overgebracht. Het museum was in 2022 aangesloten bij een Arbodienst via het bedrijf dat de loonadministratie uitvoerde. De begroting bevat een opleidingsbudget voor de ontwikkeling van medewerkers. Het museum is lid van de Museumvereniging, de brancheorganisaties voor musea.

Principe 5:

Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

In totaal heeft het bestuur tenminste vijf vergaderingen per jaar om aan de bestuursfunctie te kunnen voldoen. De dagelijkse leiding van het museum is in handen van de museummanager. In 2022 waren er meer bestuursvergaderingen in verband met de corona-omstandigheden en de op handen zijnde vernieuwing van de bovenverdieping van het museum. Naast de vergaderingen hebben individuele bestuursleden op grond van hun portefeuilles contact met de manager, en zo nodig met de conservator en/of officemanager, omtrent de uitvoering van taken. Ook zijn bestuursleden aanwezig bij bijzondere bijeenkomsten in het museum, zoals openingen van tentoonstellingen en bijeenkomsten van de vrijwillige medewerkers. Zo nodig en in overleg met de museummanager zijn bestuursleden aanwezig bij externe bijeenkomsten of overleggen als representant van de museumorganisatie.

De museummanager doet per kwartaal verslag van 1. De financiën 2. Procedures en organisatie van de werkzaamheden 3. Contacten met externe partijen en 4. Operationele kwesties en resultaten. Bestuursleden nemen actief deel in het oppakken van taken voor het Stadsmuseum Woerden. Dit blijkt uit de activiteitenlijst die elke bestuursvergadering wordt doorgenomen. De bestuurstaken worden verdeeld en maandelijks wordt de voortgang daarvan gemonitord en eventueel bijgesteld. Omdat de bestuursleden qua opleiding en ervaring volledig aansluiten bij hun portefeuille kunnen zij ermee volstaan om de ontwikkelingen in hun beroepsveld bij te houden.

Principe 6:

Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

In 2022 vroegen enkele bedrijfsmatige processen extra aandacht, waaronder de overgang naar een goedkeurende accountantsverklaring, inclusief een overstap naar de nieuwe accountant Oudshoorn & Schoe. Het bestuur heeft deze overgang opgepakt als aanleiding voor een ingrijpende herinrichting van de financiële administratie. Daarnaast was en is vrijwilligersmanagement een belangrijk speerpunt voor de museumstaf. Gelukkig heeft het museum verreweg de meeste vrijwilligers vast kunnen houden sinds de pandemie. Zo goed mogelijke werkomstandigheden voor deze onmisbare krachten zijn van groot belang.

Stadsmuseum Woerden is een museum waar goede omgangsvormen een belangrijk onderdeel vormen van de samenwerking. Onbezoldigde medewerkers hebben verschillende bijeenkomsten per jaar, bestemd voor kennisdeling, sociale contacten en interactie tussen bestuur, manager en vrijwilligers. Daarbij hoort ook tenminste eenmaal per jaar een leuke bijeenkomst! De gedragscode

van het Stadsmuseum is onder andere verwoord in de vrijwilligersovereenkomst die wordt afgesloten met elke vrijwilliger.

De gedragscode is tevens te vinden op de website. Het museum beschikt over een vertrouwenscontactpersoon. De naam en contactgegevens van de vertrouwenspersoon zijn op de website gepubliceerd. In 2022 heeft de vertrouwenscontactpersoon bemiddeld bij één intern meningsverschil.

Goed werkgeverschap wordt initieel vastgelegd in functieprofielen. Daarnaast worden de beloning en de secundaire arbeidsvoorwaarden passend verstrekt. Het Stadsmuseum volgt in beginsel de Museum CAO, maar besluit per bepaling of deze wordt toegepast. Voor alle werknemers zijn werknemersverzekeringen afgesloten. Ook bouwen ze pensioen op. Jaarlijks worden functioneringsgesprekken gevoerd met alle bezoldigde medewerkers van het museum.

Het Stadsmuseum is een museum dat oog heeft voor diversiteit en inclusie. Mensen die slecht ter been zijn, kunnen via videorondleidingen op een tablet de collectie van de bovenverdiepingen bekijken. Voor sommige doelgroepen die niet mobiel zijn, worden bijeenkomsten georganiseerd in een buurthuis of instelling, zoals in 2022 een serie bijeenkomsten over de Koeiemart. Verder kijkt het museum op projectbasis naar pop-up locaties voor tijdelijke activiteiten, zoals in 2022 het pop up museum in de Rijnstraat. De kunstwerken in de openbare ruimte zijn 24 uur per dag voor iedereen zichtbaar.

Het Stedehuis is een monumentaal pand. Het bestuur van het museum werkt nauw samen met de gemeente om het pand te onderhouden en te verbeteren. In 2022 is veel inspanning verricht op het gebied van de voorbereiding van en de fondswerving voor een grootschalige verbouwing van de zolder en de verdere verduurzaming van het pand in 2023.